

VALENCIÀ
JOSEP VICENT MAS ESTELA

VALENCIA 2012

ÍNDEX

UNITAT 1

Textos: El canvi d'hora	10
Morfosintaxi: El gènere.....	12
Ortografia: Les lletres i els dígrafs	16
Expressió oral i escrita	18

UNITAT 2

Textos: El comerç just.....	20
Morfosintaxi: El nombre	22
Ortografia: La síl·laba.....	26
Expressió oral i escrita	28

UNITAT 3

Textos: Un hort en el balcó.....	30
Morfosintaxi: Articles, demostratius i possessius	32
Ortografia: L'accent.....	36
Expressió oral i escrita	38

UNITAT 4

Textos: Biar es disposa a viure les festes de Moros i Cristians	40
Morfosintaxi: Els numerals, els quantificadors i els indefinits	42
Ortografia: L'accent diacrític	46
Expressió oral i escrita	48

UNITAT 5

Textos: Tombatossals.....	50
Morfosintaxi: Pronoms personals forts i pronoms febles (I)	52
Ortografia: La dièresi	56
Expressió oral i escrita	58

UNITAT 6

Textos: Normes per als visitants del parc natural.....	60
Morfosintaxi: Pronoms personals forts i pronoms febles (II).....	62
Ortografia: Les lletres b / v	66
Expressió oral i escrita	68

UNITAT 7

Textos: Penyagolosa.....	70
Morfosintaxi: Els verbs (I)	72
Ortografia: Les lletres m / n. El dígraf ny	76
Expressió oral i escrita	78

UNITAT 8

Textos: Arròs melós amb bolets i llagostins.....	80
Morfosintaxi: Els verbs (II)	82
Ortografia: Les consonants l i r. La lletra h.	86
Expressió oral i escrita	88

UNITAT 9

Textos: Meduses	100
Morfosintaxi: Els verbs (III).....	102
Ortografia: Les lletres p, b; d, t; c, g (i q, qu, k, ch)	106
Expressió oral i escrita	108

UNITAT 10

Textos: La Tomatina	110
Morfosintaxi: Els adverbis	112
Ortografia: Les lletres x / ix, x / tx / ig, j / g	116
Expressió oral i escrita	118

UNITAT 11

Textos: El nostre pa de cada dia.....	120
Morfosintaxi: Les preposicions	122
Ortografia: La s sorda: les lletres s,ss, ç	126
Expressió oral i escrita	128

UNITAT 12

Textos: Consultori legal.....	130
Morfosintaxi: Les conjuncions i el pronom relatiu que.....	132
Ortografia: La s sonora: les lletres s, z. Repàs de s sorda i sonora.....	136
Expressió oral i escrita	138

SOLUCIONS	140
------------------------	-----

3. Escriviu els singulars corresponents a aquests plurals:

Alerta amb els accents gràfics a conseqüència del canvi de nombre!

accents _____
acordions _____
agulles _____
àlbums _____
arrossos _____
assassins _____
avions _____
botons _____
calaixos _____
llibretes _____

4. Escriviu el plural de les paraules següents:

autobús _____
avis _____
bosc _____
nas _____
ós _____
pastís _____
rus _____
text _____

Cal remarcar que els adjectius acabats en -ç tenen una única terminació per al singular, però dos per al plural:

fel·liç, fel·liç; fel·liços, fel·liços

5. Passeu al plural les expressions següents:

El dilluns, el dimarts i el dijous _____
El pastís dolç _____
El peix blau _____
El permís del mestre _____
El vostre barnús _____
Un bosc ple _____
Un gos blanc _____
Un home serà _____
Un llapis de color _____
Un text curt _____
Una condició ambigua _____

Hi ha una sèrie de substantius acabats en -s que només tenen una forma, tant per al singular com per al plural:

- Els dies de la setmana acabats en -s en singular: el/els dilluns...
- Altres mots: el/els globus, el/els llapis...

1. Ompliu els buits amb la paraula que corresponga en cada cas:

<i>bé / be</i> No és el mateix una ovella que un _____. Sap fer això molt _____.	<i>món / mon</i> M'han dit que _____ pare ha vingut. El _____ esta boig.
<i>bóta / bota</i> Hem d'omplir la _____ de vi. Posa't les _____ que plou.	<i>ós / os</i> Li fa mal l'_____ És un _____ polar.
<i>dóna / dona</i> És una _____ molt bonica. Ella no _____ res.	<i>pèl / pel</i> Passarem _____ nou túnel. Té el _____ negre.
<i>és / es</i> Això _____ diu molt prompte. Ara _____ tan hàbil com jo.	<i>sí / si</i> _____ vols comprar-ho, corre. _____ que vull comprar-ho.
<i>fóra / fora</i> Si _____ honrat no faria això. El gos està _____, al jardí.	<i>sóc / soc</i> Jo _____ mestre. Va comprar en un _____.
<i>mà / ma</i> Agorra-li la _____, que vol creuar. Hui vindrà _____ mare a veure'm.	<i>sòl / sol</i> La meua casa té pocs metres de _____. Hui estaré a casa _____.
<i>més / mes</i> Viatja _____ que tu. Al _____ de novembre acabarà la faena.	<i>té / te</i> _____ molts diners. No m'agrada el _____.
<i>mòlt / molt</i> Compraré el café _____. Hui tinc _____ de fred.	<i>ús / us</i> No _____ compliqueu! L'_____ del valencià és important.

TEXTOS

Llig el text següent i marca la resposta més adequada per a cada enunciat segons que siga verdader o fals:

Busca en el text paraules sinònimes d'aquestes:

centre
cima
edificat
peregrins

Penyagolosa

El Parc Natural del Penyagolosa és un nucli muntanyós elevat i ben conservat, enclavat en el Sistema Ibèric, que s'ha constituït en un referent cultural molt arrelat en la tradició valenciana. Culmina als 1.813 m en el cim del Penyagolosa, des d'on es domina una bona part de les terres de les comarques veïnes.

Ubicat en els últims contraforts del Sistema Ibèric, en el massís del Penyagolosa conflueixen i s'encreuen diversos ambients geològics, biològics, culturals i socials. Esta terra de transició entre els pobles d'interior i els del litoral impregna el caràcter dels pobladors, acostumat a un clima difícil. Hi ha abundància de vestigis dels pobles que l'han habitat, com ara restes de poblaments ibèrics o calçades romanes.

El santuari de Sant Joan de Penyagolosa mereix una visita imprescindible. És un antic convent, integrat per un conjunt arquitectònic d'estil neoclàssic del segle XVIII, construït sobre unes ruïnes anteriors. Cada any és l'escenari de diverses celebracions, com per exemple la romeria dels pelegrins de les Useres, o les d'altres poblacions situades al voltant del massís. També s'ha de destacar, pel seu interès històric i cultural, el patrimoni vinculat al medi rural tradicional, conformat pels masos i les edificacions relacionades amb estos (pallers, eres, corrals, etc.). Així mateix, cal destacar les construccions fetes de pedra seca, com ara els marges i les parets, que formen part del paisatge habitual d'este espai natural.

La gran biodiversitat que podem trobar al Penyagolosa té fonamentalment el seu origen en la combinació dels climes continental i mediterrani. La vegetació del parc natural varia en funció de l'altitud i del tipus de terreny; és freqüent trobar pins de diverses espècies, roures i teixos. Entre la fauna destaquen les grans aus rapinyaires diürnes i nocturnes, com l'àguila reial i el duc; i mamífers com el gat salvatge, el teixó, la cabra salvatge i el cabirol. Menció a banda mereixen la rata penada de cova i la sargantana de paret, que mantenen al Penyagolosa una de les més importants poblacions del territori valencià.

EXPRESSIÓ

Expressió oral

Comenteu a la classe què se sabeu sobre l'ús d'Internet per part dels menor, i què n'opineu. Creieu que se citen amb gent desconeguda? Els pares saben què hi fan?

Expressió escrita

Escriu una carta o un *e-mail* al teu tutor o tutora per a comentar-li perquè no has anat a classe els últims dies.

ORTOGRAFIA

4.

AGUDES	PLANES	ESDRÚIXOLES
cocodríl, europeu, jersei, camió	naixer, quasi, àlbom, dèbil, boira, sòlids, evamen	aguila, gàbia, gràcia

5.		
AGUDES	PLANES	ESDRÚIXOLES
paté (o patè)	nèctar	anècdota
japonès (o japonés)	règim	bèstia
ordenació	vòmit	embòlia
pavelló	còndor	isòsceles

6.

Agudes	Planes	Esdrúixoles
germa	aixeta	àrbitre
café (o cafè)	aprendre	astúcia
cani	estadi	delícia
camió	gaiato	luxúria
tabú	perspicu	màquina
matalàs	abraxas	memòries
anglès (o anglés)	nosaltres	orquídia
pastís	bilis	química
angulós	quartos	tècniques
reclús	globus	memòria
caiman	plàtan	còmica
encèn (o encèn)	plàtans	música
Berlín	fenòmen	física
segon	trigemin	Dènia
algun	heptàgon	València
alguns	heptàgons	

UNITAT 4

TEXTOS

1. b, 2. c, 3. b, 4. a

Activitat al marge:

- Peculiar: singular
- Informació: dada
- Suïccell: esdeveniment
- Mescla: barreja
- Afront: escamà